

Tanácsok az internetes vásárlások biztonságért (ORFK Kommunikációs Szolgálat)

Az internethasználat terjedésével a valós élet funkció is megjelentek a virtuális térben. Ilyen funkció a vásárlás is, amelynek azonban vannak kockázatai is.

Az internethasználat terjedésével a valós élet funkció is megjelentek a virtuális térben. Ilyen funkció a vásárlás is. Az internetes vagy online kereskedelem mind a vásárlók, mind az eladók (kereskedők) számára sok előnnyel jár. A vevők kényelmesen, otthonról vásárolhatnak, összehasonlíthatják az árakat, majd a megrendelést követően futár hozza házhoz az árut. Mivel azonban a felek nem találkoznak egymással, a vevő a fizetést megelőzően nem látja élőben a terméket az internetes vásárlásnak vannak kockázatai is, hiszen ezeket a csalók kihasználhatják. Nem kell azonban azt hinni, hogy az eladók többsége csaló lenne. Az internetes vásárlásnak alapvetően két fajtája van: a webshopokban és a aukciós portálokon történő vásárlás. A webshopokban általában a kereskedők új terméket árulnak, számlával, jótállással. Az aukciós portálokon viszont sok esetben használt termékek szerepelnek, számla és jótállás nélkül. Így az áruk is alacsonyabb, de a vásárlásnál ezt mindig tartsuk szem előtt.

Személyes átvétel

Az online vásárlás legnagyobb kockázata, hogy megkapom-e a pénzemért a kiválasztott árut, illetve azt kapom-e, olyan minőségben, amit kiválasztottam. A webshopokon és az aukciós portálokon keresztül történő vásárlásoknál többnyire van lehetőség arra, hogy a terméket személyesen vegyük át, a helyszínen fizetve. Ez a legbiztonságosabb forma, hiszen a fizetés előtt láthatjuk az árut, és ha az nem felel meg az elképzeléseinknek, elállhatunk a vásárlástól. Aukciós portál esetében ennek lehetnek negatív következményei, ezért a licitálás előtt kérjünk megfelelő tájékoztatást a termékről, így csak akkor kell elállnunk, ha a tájékoztatás a valóságnak nem megfelelő.

Csomagküldés

Nem mindig van lehetőség a személyes átvételre (pl. távolság miatt, webshop esetében üzlethelyiség hiánya). Ilyenkor marad a postai út. A megrendelés (licitálás) előtt mindig tájékozódjunk a jótállás feltételeiről, szállítási költségekről és a szállítás idejéről. Webshop esetében nézzük meg, hogy ki üzemelteti az oldalt. Ez lehet cég vagy magánszemély (egyéni vállalkozó), az oldalon fel kell tüntetni a címet, az adószámot és cégjegyzékszámot, illetve a csomagküldésre jogosító nyilvántartási számot. A webshopok és akciós portálok használatához általában regisztráció szükséges, a kért adatokat (szállítási cím, e-mail, telefonszám) pontosan adjuk meg, hiszen ezek elengedhetetlenek az üzlet sikeres lebonyolításához.

Utánvétel

Az áru kifizetése történhet többféleképpen. Az egyik az utánvétellel történő fizetés, ilyenkor a postásnak vagy a futárnak kell fizetni. Ez általában szállítási díjon felül plusz költséget (általában néhány százforintnyi összeget) jelent. Ebben az esetben a csomagot biztosan megkapjuk. Mindig ellenőrizzük, hogy a csomag bontatlan és nem sérült-e. Ha felbontották vagy sérült, akkor ne vegyük át, hanem küldjük vissza a feladónak. Ha van lehetőségünk nyissuk ki és ellenőrizzük, hogy tényleg a megrendelt áru van-e benne.

Átutalás, bankkártya használat

Utánvétel helyett van lehetőség az áru előre történő kifizetésére. Ez történhet átutalással, ebben az esetben kapunk egy előleg számlát, amin szerepel a számlaszám és az átutalandó összeg. Ezt akár személyesen a bankunkban vagy az interneten keresztül is átutalhatjuk. Az átutalás mellett sok esetben fizethetünk bankkártyával szintén az interneten keresztül. Ehhez általában dombornyomott kártyára van szükség, de vannak olyan nem dombornyomott kártyák is, amelyekkel lehet így fizetni. Egyes bankok bocsátanak ki virtuális kártyákat, amelyekre előzőleg a kívánt összeget a vásárlás előtt fel tudjuk tölteni, így vásárlás után nem marad rajta pénz. A bankkártyás fizetésnél meg kell adni a kártya adatait (bankkártya típusa, száma, tulajdonos neve, lejárat ideje és a hátoldalon található biztonsági kódot). Ezek ismeretében visszaélésre nyílna lehetőség, hiszen a jövőben, aki ismeri ezeket az adatokat, szintén tudna vásárolni. (ezért praktikus a virtuális kártya, amin a vásárlás után nem marad pénz). Ennek kiküszöbölése érdekében csak bank által működtetett, biztonságos oldalon adjuk meg ezeket az adatokat. Több bank is működtet ilyet, a kereskedő dönt, hogy melyikkel köt szerződést. Ebben az esetben az eladó nem kerül kapcsolatba az adatokkal, hanem átírányít bennünket egy bank által működtetett oldalra, és ott kerülnek feldolgozásra a kártyaadataink. Az oldalon ellenőrizzük, hogy rendelkezik-e tanúsítvánnyal. Ennek megléte garantálja, hogy az oldal tényleg az, aminek mutatja magát, (tényleg a bank üzemelteti), illetve, a kapcsolat legyen megfelelően titkosított (az így elküldött adatokat nem lehet visszafejteni).

A bankkártya adatokat soha ne adjuk meg e-mailben, vagy más nem banki úrlapon keresztül!

Paypal

Az elektronikus fizetésre a bankkártyán kívül létezik már mód is. Ez a Paypal fizetési rendszerének használata. Ebben az esetben a Paypal oldalán kell regisztrálni és megadni a kártyaadatokat, majd hitelesítési folyamatot követően már használhatjuk is. A vásárlások során a Paypal fizetési módot választva a Paypal oldalára jutunk, ahol belépve jóvá tudjuk hagyni a megadott tranzakciót. Ez a vásárlóknak ingyenes. Ellenőrizzük ilyenkor is a https meglétét, hiszen elképzelhető, hogy a csalók egy áldoldalra irányítanak át, hogy megszerezzék a belépési adatainkat. A paypalos fizetésnél a bankkártyánk kerül megterhelésre, de annak adatait az eladó nem látja.

Összefoglalva:

- ha lehet, válasszunk személyes átvételi módot
- ellenőrizzük az eladót (visszajelzések, közzétett adatok alapján)
- bankkártya adatainkat csak a bank online fizetésre létrehozott oldalán adjuk meg (e-mailben soha)
- ellenőrizzük, hogy a fizetésre használt oldal rendelkezik-e tanúsítvánnyal